

ภาพรวมผลิตภัณฑ์และการผลิต

➤ ภาพรวมผลิตภัณฑ์

เฟอร์นิเจอร์ไม้ สามารถจำแนกประเภทได้หลายลักษณะตามลักษณะการติดตั้งและวัสดุที่ใช้ในการผลิต ประเภทของเฟอร์นิเจอร์ไม้ที่แบ่งตามลักษณะการติดตั้ง สามารถแบ่งออกเป็น 3 กลุ่มหลักๆ คือ

1. **เฟอร์นิเจอร์ติดตั้งกับที่ (built-in furniture หรือ fixed furniture)** ออกแบบเพื่อติดตั้งสำหรับพื้นที่ใดพื้นที่หนึ่งเป็นการเฉพาะ ยากที่จะเคลื่อนย้ายและติดตั้งใหม่ ซึ่งมีความแข็งแรงสูงมาก มีรูปแบบเฉพาะตัวหรูหรา (elegance) เป็นเอกเทศ (unique) และช่วยป้องกันการสะสมตัวของฝุ่นได้เป็นอย่างดี แต่แทบจะไม่สามารถนำกลับมาใช้ใหม่ได้อีกเลยหากมีการย้ายที่อยู่ และมีราคาแพง

2. **เฟอร์นิเจอร์ลอยตัว (movable furniture หรือ loose furniture)** ออกแบบมาให้สามารถเคลื่อนย้ายได้ โดยจะผลิตสำเร็จที่โรงงานเฟอร์นิเจอร์แล้ว ลูกค้าสามารถเลือกรูปแบบและประโยชน์ใช้สอยได้จากตัวอย่างที่มีอยู่จริงในร้านค้าได้ ซึ่งมีราคาถูกกว่าเฟอร์นิเจอร์ติดตั้งกับที่ แต่มักจะพบปัญหาเรื่องการสะสมตัวของฝุ่น

3. **เฟอร์นิเจอร์ที่สามารถถอดประกอบได้ (knock down furniture)** เป็นการรวมเอาข้อดีของเฟอร์นิเจอร์ทั้งสองระบบแรกเข้าด้วยกัน โดยมีลักษณะเหมือนกับเฟอร์นิเจอร์ติดตั้งกับที่ ในขณะที่มีการผลิตเกือบจะสำเร็จจากโรงงาน เพียงแต่นำมาติดตั้งประกอบด้วยช่างผู้ชำนาญงาน และใช้เวลาไม่นานนัก ทำให้สามารถลดปัญหาเรื่องฝุ่นไม้ และกลิ่นสีได้เป็นอย่างดี มีราคาถูก แต่อายุการใช้งานต่ำ

ประเภทของเฟอร์นิเจอร์ไม้ที่แบ่งตามวัสดุหลักที่ใช้ในการผลิต คือ

1. **เฟอร์นิเจอร์ที่ทำจากไม้จริง (solid wood furniture)** ผลิตจากไม้ที่ตัดจากต้นออกมาเป็นชิ้นแล้วนำมาประกอบกันขึ้นเป็นเฟอร์นิเจอร์ ซึ่งในระยะแรกๆ มักใช้ไม้เนื้อแข็ง เช่น ไม้สัก ไม้ประดู่ ไม้ชิงชัน และไม้พยุง เนื่องจากหาได้ง่าย ไม้มีความสวยงาม คงทนต่อการใช้งาน จึงเป็นที่นิยมของผู้บริโภค แต่ในระยะหลังพื้นที่ป่าไม้ได้ลดลงมาก ประกอบกับกระแสอนุรักษ์ธรรมชาติมีมากขึ้น ทำให้รัฐบาลออกนโยบายปิดป่าในปี 2532 และมีคำสั่งให้ยกเลิกสัมปทานการทำไม้ทั่วประเทศ ส่งผลให้ไม้เนื้อแข็งเหล่านี้หายากและมีราคาสูงขึ้น ทำให้ผู้ประกอบการเฟอร์นิเจอร์ไม้หันมาใช้ไม้อย่างพaramากขึ้น เนื่องจากเป็นไม้เนื้ออ่อนที่มีคุณภาพ หาง่าย และมีราคาไม่แพง

2. **เฟอร์นิเจอร์ไม้อัด หรือไม้วีเนียร์ (plywood furniture or veneer wood furniture)** ผลิตขึ้นจากไม้ที่ผ่านการแปรรูปเป็นไม้อัดหรือไม้วีเนียร์ แล้วนำมาติดตั้งบนแผ่นไม้หรือโครงไม้อีกชั้นหนึ่งก่อนจะนำมาประกอบหรือติดตั้งเป็นเฟอร์นิเจอร์ ซึ่งได้รับความนิยมนำไปใช้ในการผลิตเฟอร์นิเจอร์บิวท์อิน มีคุณภาพและทนกว่าเฟอร์นิเจอร์ไม้ที่ผลิตจากแผ่นชั้นไม้อัด แต่น้อยกว่าเฟอร์นิเจอร์จากไม้จริง

3. **เฟอร์นิเจอร์ไม้ที่ผลิตจากแผ่นใยไม้อัด (medium density fiber board; MDF) และแผ่นชั้นไม้อัด (particle board)** โดยมากมักจะไม่ทนน้ำ ทำให้มีการบวมพองเมื่อโดนน้ำ ทำให้อาจมีปัญหาในการรับน้ำหนักตามมา และมีอายุการใช้งานต่ำ แต่มีราคาถูก

สำหรับกระบวนการผลิตเฟอร์นิเจอร์ไม้ยางพารา ขั้นตอนการผลิตหลักๆ โดยทั่วไปประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ

1. **ขั้นตอนการเตรียมชิ้นส่วนงานไม้** โดยนำไม้แปรรูปที่ผ่านการอัดน้ำยาและอบแห้งแล้วมาผ่านกระบวนการแปรรูป เช่น การไส ตัดขนาด เซาะร่อง ขัดไม้ด้วยกระดาษทราย

2. **ขั้นตอนการประกอบชิ้นส่วนงานไม้** ซึ่งอาจใช้แรงงานคนหรือเครื่องช่วยประกอบ โดยมีเทคนิคการประกอบชิ้นส่วนที่หลากหลายตั้งแต่การใช้ตะปูหรือสกรูโลหะ การใช้แผ่นประกอบการใช้ลิ้นและเดือยไม้/โลหะ การต่อแบบเข้าลิ้นและอัดกาวชนิดพิเศษ และการต่อแบบผสมผสานเทคนิคต่างๆ เพื่อให้ชิ้นส่วนต่างๆ ประกอบได้ขนาดและรูปแบบตามที่ต้องการ มีความแข็งแรงตามมาตรฐาน และมีความคงทน

3. **ขั้นตอนการตกแต่งผิวและย้อมสี** เป็นการเตรียมผิวหน้าโดยการขัดกระดาษทรายทั้งแบบขัดด้วยมือและขัดโดยใช้เครื่องขัด และทากาวโป้วอุดรอยที่เกิดจากการประกอบไม้ได้ขนาด และ/หรือ มีตำหนิขนาดใหญ่บนผิวหน้าชิ้นงาน จากนั้นทำการย้อมสี ขัดเคลือบเงา และตกแต่งผิว หลังเสร็จสิ้นในแต่ละขั้นตอนอาจต้องทำการขัดกระดาษทรายเพื่อลบเสี้ยนไม้ที่กระดกหรือพองตัว หลังจากนั้นลงสีไม้ซึ่งส่วนใหญ่จะใช้วิธีพ่นในพื้นที่ควบคุมฝุ่น เพื่อป้องกันฝุ่นละอองจากอากาศติดบนผิวหน้าชิ้นงาน เมื่อเสร็จแล้วทำการผึ่งหรืออบให้แห้งเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดความเสียหายต่อผิวงานที่ตกแต่งเสร็จ

4. **ขั้นตอนการบรรจุหีบห่อและส่งมอบลูกค้า**

อ่านรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่ <http://rubber.oie.go.th/ELibrary.aspx?cid=55>

การจัดประเภทของเฟอร์นิเจอร์ตามวัตถุดิบหลักในการผลิตข้างต้น วัตถุดิบหลักที่ใช้ในการผลิตเฟอร์นิเจอร์ไม้และชิ้นส่วนไม้คือไม้ยางพาราแปรรูป (เฟอร์นิเจอร์ส่วนใหญ่ใช้วัตถุดิบจากไม้ยางพารา ร้อยละ 60) นอกจากนี้ ยังผลิตจากไม้อัด หรือแผ่นใยไม้อัดและแผ่นชิ้นไม้อัด หรือใช้ทั้ง 3 ชนิดรวมกัน และเนื่องจากการที่ประเทศไทยสามารถผลิตไม้ยางพาราได้เองและมีปริมาณเพิ่มขึ้นทุกๆปี รวมถึงผู้ประกอบการมีทักษะและความเชี่ยวชาญในการผลิตไม้เป็นอย่างดี ดังนั้น หากพิจารณาในแง่วัตถุดิบชั้นกลางดังกล่าวสามารถสนับสนุนอุตสาหกรรมเฟอร์นิเจอร์ไม้ฯ ได้อย่างเพียงพอ สำหรับวัตถุดิบอื่นๆ ที่ใช้ในการผลิต ได้แก่ ฝา โคม กระดาษทราย แล็กเกอร์ ทินเนอร์ สีย้อมไม้ ฯลฯ หรือแม้วัตถุดิบประกอบ เช่น บานพับ กลอน กุญแจ ฯลฯ ส่วนใหญ่หาได้ในประเทศ และบางส่วนต้องนำเข้าจากต่างประเทศ

➤ สถานการณ์การผลิต

ผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมเฟอร์นิเจอร์

โรงงานผลิตเฟอร์นิเจอร์ไม้และชิ้นส่วนไม้ในประเทศไทยส่วนใหญ่เป็นโรงงานขนาดเล็ก มีสัดส่วนถึงร้อยละ 99 และกระจายอยู่ตามภาคต่างๆ ของประเทศ จากข้อมูลของกรมโรงงานอุตสาหกรรมในปี 2559 มีโรงงานผลิตเฟอร์นิเจอร์ไม้ฯ ประมาณ 1,038 แห่ง ส่วนใหญ่ตั้งอยู่ในเขตภาคเหนือซึ่งมีจำนวนถึง 484 แห่ง (ร้อยละ 46.63) รองลงมาคือ กรุงเทพฯและปริมณฑล จำนวน 197 โรง (ร้อยละ 18.98) ภาคกลางจำนวน 112 โรง (ร้อยละ 10.79) ภาคใต้

จำนวน 91 โรง (ร้อยละ 8.77) ภาคตะวันออกเฉียงเหนือจำนวน 87 โรง (ร้อยละ 8.38) และภาคตะวันออก 67 โรง (ร้อยละ 6.45)¹ (รายชื่อผู้ผลิตรายสำคัญแสดงในตารางที่ 1)

ตารางที่ 1 ผู้ผลิตเฟอร์นิเจอร์ไม้และชิ้นส่วนรายสำคัญในประเทศไทย

ชื่อบริษัท	ที่ตั้งโรงงาน	เครื่องจักร (แรงม้า)	เงินทุน (ล้านบาท)
1. บริษัท เซ้าท์อีสท์วู้ด จำกัด	ระยอง	3,095.49 HP	186.00
2. บริษัท ดรากอนไทย ลัมเบอร์ จำกัด	สมุทรปราการ	4,164.77 HP	232.00
3. บริษัท ดรากอน อินเตอร์เนชั่นแนล เฟอร์นิเจอร์ จำกัด	เพชรบุรี	9,065.98 HP	380.00
4. บริษัท บ้านสรวงพาราวู้ด จำกัด	สุราษฎร์ธานี	4,188.00 HP	85.7
5. บริษัท เฟอร์นิรอยส์ จำกัด	ระยอง	4,638.43 HP	227.00
6. บริษัท โพลีฟอร์มมิ่ง อินดัสทรี (ประเทศไทย) จำกัด	ระยอง	331.40 HP	103.00
7. บริษัท แพนซีวู้ดอินดัสทรี จำกัด (มหาชน)	สมุทรปราการ	13,797.92 HP	81.40
8. บริษัท วู้ดเทค เฟอร์นิช จำกัด	สมุทรสาคร	393.60 HP	108.00
9. บริษัท ศรีพุทธรัง พารากรุป จำกัด	ตรัง	1,034.20 HP	152.00
10. บริษัท สยามธานีเฟอร์นิเจอร์ จำกัด	กรุงเทพฯ	-	462.00
11. บริษัท อินเด็กซ์ อินเตอร์เฟิร์น จำกัด	สมุทรสาคร	12,843.81 HP	3457.00
12. บริษัท อีสต์โคสต์เฟอร์นิเทค จำกัด	ระยอง	1369.00 HP	90.20
13. บริษัท เอเชียพลาซวู้ด จำกัด	ยะลา	1,874.00 HP	328.00
14. บริษัท เอส.พี.เอส. โคออปเพอเรท จำกัด	ฉะเชิงเทรา	3184.30 HP	747.00
15. บริษัท ออฟฟิเชียล อีควิปเมนต์ แมนูแฟคเจอร์ จำกัด	นครปฐม, สมุทรสาคร	435.50 HP	238.00

ที่มา: กรมโรงงานอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม ปรับปรุงเมื่อวันที่ 1 กรกฎาคม 2559

อุตสาหกรรมเฟอร์นิเจอร์ไม้ เป็นอุตสาหกรรมที่ใช้แรงงานเป็นจำนวนมาก แรงงานส่วนใหญ่ยังไร้ฝีมือ และมีประสิทธิภาพไม่สูงนัก การลงทุนในอุตสาหกรรมโดยรวมจัดว่าไม่สูงมากนัก เนื่องจากเทคโนโลยีที่ใช้ในการผลิตเฟอร์นิเจอร์ไม้ ประมาณร้อยละ 75 ของโรงงานทั้งหมดยังคงใช้เครื่องจักรระดับพื้นฐาน เครื่องจักรเก่า และเป็นเครื่องจักรที่ผลิตขึ้นภายในประเทศ ส่วนกิจการหรือโรงงานขนาดใหญ่มีการใช้เทคโนโลยีขั้นสูงโดยนำเข้าเครื่องจักรที่ทันสมัยจากต่างประเทศ เช่น เยอรมนี ญี่ปุ่น และอิตาลี²

ลักษณะการผลิตในอุตสาหกรรมเฟอร์นิเจอร์ไม้ มากกว่าร้อยละ 80 เป็นการรับจ้างผลิตตามแบบที่ลูกค้ากำหนด รองลงมาเป็นการผลิตโดยโรงงานเป็นผู้ออกแบบเอง และมีโรงงานน้อยรายที่สามารถผลิตภายใต้แบบหรือตราสินค้า (brand) ของตนเอง ส่วนใหญ่โรงงานที่มีตราของตัวเองเป็นโรงงานที่มีการผลิตโดยใช้แผ่นใยไม้อัด (MDF) หรือแผ่นชิ้นไม้อัด (particle board) เป็นวัตถุดิบหลัก³ แต่แบรนด์สินค้าในไทยยังไม่เป็นที่ยอมรับในตลาดโลกมากนัก และด้วยเหตุที่เป็นอุตสาหกรรมที่มีจำนวนผู้ผลิตเป็นจำนวนมากทำให้มีการแข่งขันกันสูงทั้งใน

¹ จำนวนโรงงานรวมโรงงานที่ใช้ไม้อื่นๆ ในการผลิตเฟอร์นิเจอร์ด้วย และหลายโรงงานผลิตสินค้าประกอบอื่นๆ ด้วย

² ที่มา: <http://www.bloggang.com>

³ ที่มา: โครงการศึกษากลยุทธ์การจัดทำและพัฒนาสินค้าสิ่งแวดลอมภายใต้กรอบการค้าระหว่างประเทศ, ศูนย์เทคโนโลยีโลหะและวัสดุแห่งชาติ, ตุลาคม 2553

แห่งของวัตถุดิบ แรงงาน ราคาสินค้า ซึ่งกิจการขนาดเล็กมักจะมีข้อจำกัดเรื่องการจัดหาวัตถุดิบ ความสามารถของเครื่องจักร ทำให้การผลิตไม่สามารถรับคำสั่งซื้อในปริมาณที่มากเหมือนกับกิจการขนาดใหญ่

ภาพรวมปริมาณการผลิตในประเทศ

เฟอร์นิเจอร์ไม้และชิ้นส่วนที่ผลิตในประเทศส่วนใหญ่เป็นการผลิตเฟอร์นิเจอร์จากไม้ยางพารา มีสัดส่วนมากกว่าร้อยละ 60 ของปริมาณการผลิตเฟอร์นิเจอร์ไม้ทั้งหมด การผลิตในประเทศจึงมักผันแปรตามการเติบโตของภาวะเศรษฐกิจและการขยายตัวของธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ทั้งในประเทศและต่างประเทศ รวมถึงมีปัจจัยต่างๆ ที่ส่งผลกระทบต่อการผลิต เช่น ปริมาณวัตถุดิบ ต้นทุนการผลิตทั้งราคาไม้ ราคาน้ำมัน ค่าขนส่ง และค่าแรงงาน นอกจากนี้ ยังมีปัจจัยภายนอกอื่นๆ เช่น ปัญหาความไม่สงบทางการเมือง ปัญหาภาวะน้ำท่วมหนัก การแข็งค่าเงินบาท ภาวะเศรษฐกิจทั้งในประเทศและประเทศคู่ค้า ซึ่งล้วนแล้วแต่ส่งผลกระทบต่อตลาดและภาคการผลิตแทบทั้งสิ้น

ตารางที่ 2 ปริมาณการผลิตและการจำหน่ายเฟอร์นิเจอร์ไม้ในช่วงระหว่างปี 2554-2558

การผลิต/การจำหน่าย	2554	2555	2556	2557	2558
การผลิต (ล้านชิ้น)	5.81	5.61	4.93	4.45	4.97
% Δ	-16.57	-3.42	-12.19	-9.73	11.77
การจำหน่าย (ล้านชิ้น)	1.82	1.69	1.48	1.17	0.92
% Δ	7.96	-6.78	-12.86	-21.06	-21.18

ที่มา: ศูนย์สารสนเทศเศรษฐกิจอุตสาหกรรม สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม
สำรวจผู้ผลิตและจำหน่ายเครื่องเรือนทำด้วยไม้ 32 ราย

ตารางที่ 2 แสดงปริมาณการผลิตเฟอร์นิเจอร์ไม้ในช่วงระหว่างปี 2554-2558 จากการสำรวจผู้ประกอบการโดยสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม ซึ่งพบว่า ภาพรวมปริมาณการผลิตขยายตัวลดลงอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ปี 2554 จนถึงปี 2557 โดยในปี 2554 และปี 2556 ขยายตัวลดลงถึงร้อยละ 16.57 และร้อยละ 12.19 มีปริมาณการผลิต 5.8 ล้านชิ้น และ 4.93 ล้านชิ้น ตามลำดับ แต่กลับมาขยายตัวเพิ่มขึ้นร้อยละ 11.77 ในปี 2558 มีปริมาณการผลิต 4.97 ล้านชิ้น